

PRIVATLIV - HVAD ER DET?

Undervisningsmateriale - Melletrin

Red Barnet

Information om materialet

KLASSE:

4.-6. klasse

TEMAORD:

børns rettigheder, FN's børnekonvention, privatliv, beskyttelse

FAG:

dansk, samfundsfag, engelsk

AKTIVITETSTYPER:

associationsleg, videoklip, fælles søjlediagram, refleksion- og dialogøvelser

Kort om materialet

Gennem en række øvelser lærer eleverne om børnekonventionens artikel 16, som handler om retten til privatliv og familieliv. I dette materiale er fokus lagt på retten til privatliv.

Du kan fx bruge materialet til at tale med eleverne om, hvad det betyder at beskytte sit privatliv og at vi skal respektere andres privatliv - ligesom andre skal respektere vores.

Vigtigt at vide inden du bruger materialet:

Husk at orientere dig i alle slides, før du starter undervisningen. Vær opmærksom på dine elever undervejs. Overvej på forhånd hvad du vil gøre, hvis eleverne fortæller om at andre krænker deres privatliv.

Introduktion

- Børnekonventionens artikel 16 har direkte betydning og relevans i børn og unges liv i dag. I takt med at flertallet af børn og unge er til stede på sociale medier og har profiler på flere forskellige kanaler og tjenester, er det vigtigere end nogensinde før at tale om retten til privatliv.
- Hvad er privatliv? Hvordan værner, beskytter og passer vi bedst på det? Og hvad med forældre? Må de kigge med uden at få lov?

Formålet med materialet

Formålet med "Privatliv – hvad er det?" er at eleverne får indsigt i børnekonventionens artikel 16 og desuden:

- At eleverne forholder sig til, hvad artikel 16 betyder i deres hverdag
- At eleverne forstår, at børn også har rettigheder
- At eleverne tænker over eget og andres ret til privatliv, og hvad det betyder i praksis
- At eleverne ved, hvem de kan bede om hjælp, hvis deres rettigheder bliver krænket

Materialet

Kobling til FN's børnekonvention:

Alle Red Barnets materialer er funderet på FN's børnekonvention. Dette materiale berører særligt følgende rettighed:

- Børns ret til beskyttelse af privat- og familielivet (artikel 16)

Materialets opbygning:

Materialet består af en velkomst, grundviden, fire øvelser, som på forskellig vis handler om beskyttelse af privatliv samt en fælles opsamling. Vi opfordrer til, at I gennemfører aktiviteterne i rækkefølge.

Baggrund for materialet:

Børnekonventionen slår fast, at alle børn i verden har ret til privatliv og familieliv. Det er højaktuelt i en digitaliseret hverdag, hvor børn og de voksne omkring dem ofte lægger billeder og information offentligt tilgængeligt på nettet.

Hjernestarter

Hvad kommer I til at tænke på, når jeg siger privatliv?
Hvorfor er privatliv vigtigt?

VELKOMMEN TIL

Privatliv – Hvad er det?

I dette materiale gælder det om at blive klogere på en central rettighed fra FN's børnekonvention, og nogle afledte emner, der knytter sig til børn og unges ret til beskyttelse af privat- og familieliv. Vi skal undervejs tale om:

- Vigtigheden af artikel 16
- Hvad privatliv og brevhemmelighed betyder
- Hvad vi kan gøre, hvis vores ret til privatliv bliver overtrådt

Hvad er FN's børnekonvention?

- FN's børnekonvention er en international aftale, som fastlægger børn og unges rettigheder og beskyttelse i samfundet. Den blev vedtaget på FN's generalforsamling d. 20. november 1989.
- Børnekonventionen gælder for **ALLE** mennesker under 18 år i alle lande, der er tiltrådt aftalen, og den tager udgangspunkt i barnets bedste for at sikre:
 - Børns grundlæggende rettigheder, fx mad, sundhed og et sted at bo
 - Børns ret til udvikling, fx skolegang, fritid, leg og information
 - Børns ret til beskyttelse, fx mod krige, vold, misbrug og udnyttelse
 - Børns ret til medbestemmelse, som fx indflydelse, deltagelse og ytringsfrihed
- Deltagerstater, FN's Børnekomité og voksne i det hele taget skal sørge for at sikre børns rettigheder.

Hvorfor er artikel 16 vigtig?

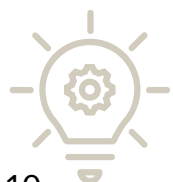
Privatliv:

Den del af en persons liv eller tilværelse, som ikke vedkommer andre (end nogle ganske få).

Kilde: Ordnet.dk

”Retten til privatliv er en så grundlæggende menneskeret, at den berører alle borgere”

Kilde: Institut for menneskerettigheder

ØVELSE 1

Hvis du siger, siger jeg...

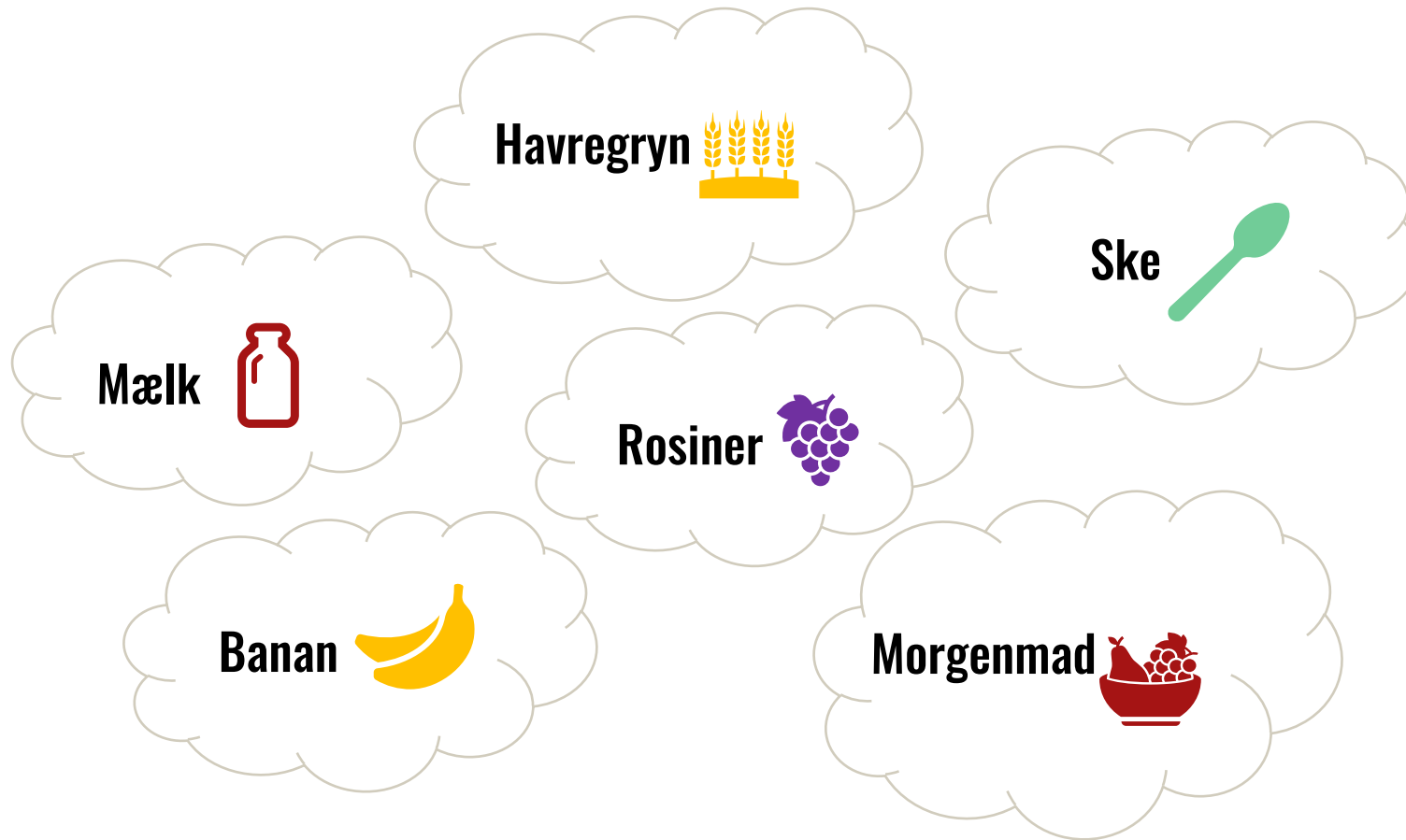
I denne øvelse skal vi i grupper spore os ind på temaet "privatliv" gennem en associationsleg.

10-15
MINUTTER

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi lege en associationsleg i mindre grupper.
2. Ude i jeres grupper skal I hver sige ét ord om jeres morgen. I kan se eksempler på associationer på det følgende slide.
3. Bliv ved i 1-2 minutter, og når jeg siger "stop", så husk så det sidste ord, der er blevet sagt.
4. Bagefter skal I bygge videre på det sidste ord med associationer. Fortsæt i 1- 2 minutter til der bliver sagt stop igen.
5. Derefter skal I gentage øvelsen – denne gang ud fra ordet "privatliv".
6. I hver gruppe skal I vælge én, som skriver alle associationsord til "privatliv" ned undervejs.
7. Dernæst deler alle grupper deres associationer med hinanden.
8. Når vi har talt om alle associationer, samler vi op med afsæt i de spørgsmål, som står på næste slide.

Eksempler på associationsord til "müsli"

Vi taler i fællesskab om:

- Hvilke associationer til "privatliv" blev nævnt flest gange?
- Var der nogle ord, som ikke dukkede op, men som I her bagefter kom til at tænke på?
- Hvad tror I, udtrykket 'privatlivets fred' betyder?
- I hvilke situationer er det særligt vigtigt at respektere privatlivets fred?
- Hvorfor er det vigtigt at værne om sine private oplysninger?

Når privatliv ikke er privatliv

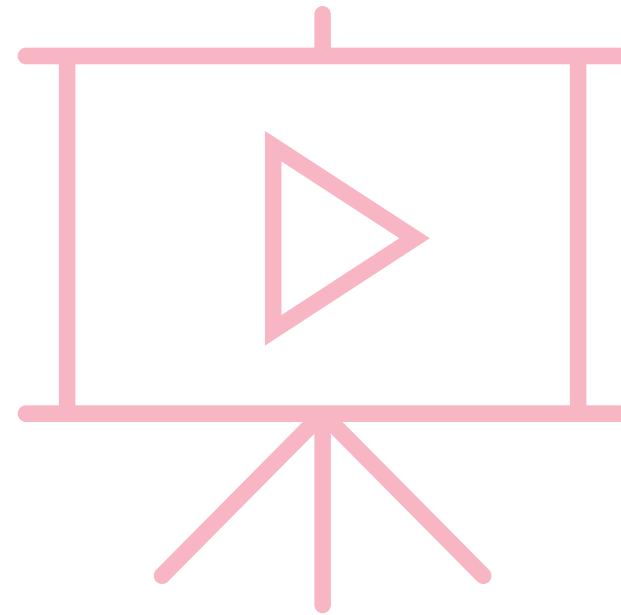
I denne øvelse skal vi forholde os til, hvad det vil sige, at børn og unge har ret til, at andre ikke bare blander sig i deres privatliv.

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Om lidt skal vi fælles se videoklippen "Privatliv".
2. Dernæst skal I sammen i makkerpar arbejde med afsæt i de spørgsmål, som står på den følgende slide.
3. Bagefter skal I sammen med et andet makkerpar tale i 2-3 minutter om jeres svar og diskutere, om I er enige i hinandens eksempler.
4. Når I har talt med hinanden på tværs af makkerpar, samler vi alle sammen fælles op på gruppernes samtaler.
5. Til slut taler vi om, hvordan der er også er grænser for børns privatliv.

Videoklippet ”Privatliv”

Find videoen [her](#)

To og to –Tal sammen om:

- Hvornår synes I, det er okay, at forældre blander sig i deres børns privatliv? Kom gerne med eksempler.
- Hvornår er det ikke er i orden, at de blander sig? Kom gerne med eksempler.
- Har I drøftet det med jeres egne forældre? Hvorfor/ hvorfor ikke?

Vi taler i fællesskab om:

- Hvilke eksempler fandt I frem til i grupperne?
- Var I uenige eller enige på tværs af grupperne?
- Kan I andre genkende de andre gruppers diskussioner?
- I hvilke situationer skal vi være ekstra forsigtige?
- Hvornår skal vi alle sammen være opmærksomme på ikke at komme til at snage i eller krænke andres privatliv?

Børns privatliv – det gælder ikke altid

- Børns ret til privatliv er ikke altid præcis det samme som voksnes ret til privatliv.
- Der er særlige situationer, hvor forældre fx gerne må tjekke deres børns beskeder eller sociale medier.
- Forældre skal nemlig ifølge børnekonventionen beskytte deres børn mod farer og udnyttelse.
- Hvis forældre har gode grunde til at tro, at deres barn er i fare, træder barnets ret til privatliv i baggrunden - og så er barnets ret til at blive beskyttet mod vold, udnyttelse eller overgreb mere vigtig.

Beskyt privatlivet – også online

15-20
MINUTTER

I denne øvelse skal vi forholde os til klassens online 'privatlivs-vaner' og lave et fælles søjlediagram med jeres svar.

Øvelsesvejledning – Sådan gør vi:

1. Vi skal nu i mindre grupper tale om privatliv og vaner på nettet.
2. I hver gruppe skal I tale om de udsagn, som står på det følgende slide.
3. Alle i gruppen skal tage stilling til, hvor godt I synes udsagnene passer på jer på en skala fra 1-5 (5 "passer rigtig godt" og 1 "passer slet ikke").
4. Notér jeres svar på post-it sedler og tal derefter i gruppen om jeres svar. Tag ét udsagn ad gangen. Tilføj udsagnets bogstav på post-it sedlen, så I let kan se, hvilket tal I giver hvert udsagn.
5. Når alle grupper har svaret og talt om deres udsagn, skal vi fælles i klassen hænge vores post-it sedler med svar op i søjlediagrammer.
6. Vi laver tre søjler ved hvert udsagn, så vi kan se, hvor mange, der har svaret 1 eller 2, 3, 4 eller 5 til hvert udsagn – se eksemplet på slide efter udsagnene.
7. Når vi har lavet søjlediagrammet, samler vi op sammen og taler om de spørgsmål, som står på det efterfølgende slide.

Udsagn om **privatliv** på nettet

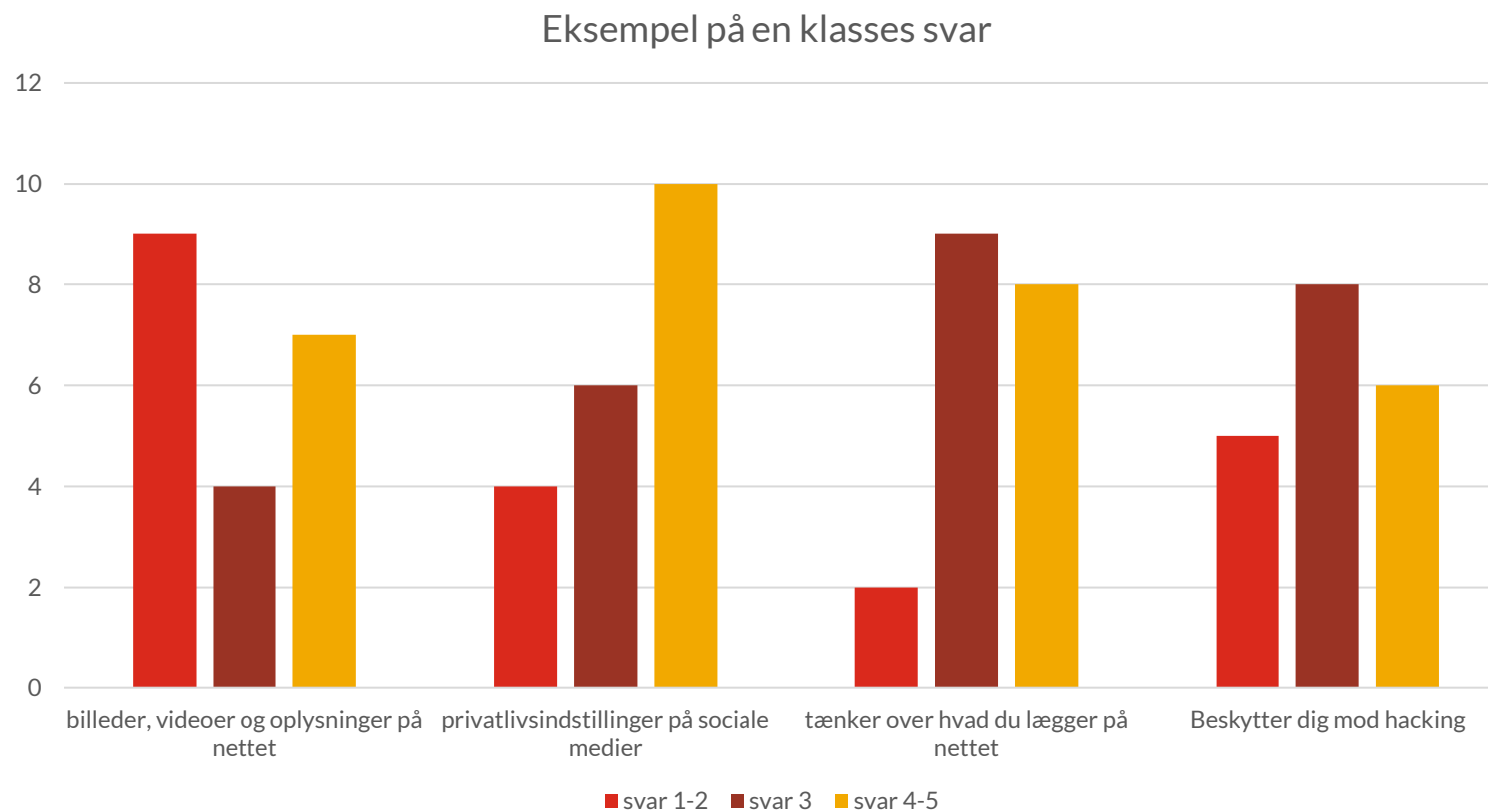
#A: Jeg har godt styr på hvilke billeder, videoer og oplysninger om mig, der ligger på nettet.

#B: Jeg har aktivt valgt mine privatlivsindstillinger på sociale medier og spilplatforme.

#C: Jeg overvejer altid, hvad jeg deler og skriver på de sociale medier og i gruppechats.

#D: Jeg ved hvad jeg skal gøre, og hvad jeg ikke skal gøre, for at beskytte mig mod hacking.

Eksempel på søjlediagram

Vi taler i fællesskab om:

- Hvad lægger I mærke til, når I ser på jeres klassens svar?
- Hvad tænker I om det?
- Er der noget, I får lyst til at ændre på?
- Hvem kan hjælpe med at beskytte/værne om jeres privatliv?

”Du har ret til, at det kun er de oplysninger, billeder og videoer om dig, som du selv ønsker, der kan findes på nettet”

Red Barnets SletDet Rådgivning

Fælles opsamling – Hvad tager vi med os?

1. Nævn ét ord, som I særligt husker fra undervisningen
2. Hvad har overrasket jer mest?
3. Vil I gøre noget anderledes i fremtiden? Hvad? Hvorfor?

*”Det er aldrig din skyld,
hvis nogen krænker dit privatliv på nettet”*

Red Barnets SletDet Rådgivning

